

Posudek na rigorózní práci
„AKTIVIZUJÍCÍ METODY VE VÝUCE PSYCHOLOGIE“,
kterou předkládá Mgr. Alena Pilousová

Úvodem je třeba poznamenat, že odborná i didaktická problematika středoškolské výuky psychologie je rozhodně aktuální. Na různých typech středních i vyšších odborných škol se setkáváme s nízkou úrovní odborné i didaktické připravenosti učitelů předmětu psychologie, o který středoškoláci tradičně projevují zájem. Problémy s výukou psychologie na středních školách se netýkají jen připravenosti učitelů, ale též např. kvality učebnic psychologie. Tyto skutečnosti dokladují užitečnost tematiky z oblasti didaktiky psychologie.

Předložená rigorózní práce je poměrně rozsáhlá (196 stran včetně příloh) a má teoreticko-aplikační charakter, souvisí s prací autorky – učitelky na střední odborné škole sociálního zaměření. V návaznosti na zvládání praktických úkolů vyučování psychologie na střední škole autorka usiluje o vytvoření didaktického materiálu, který může aktivizovat žáky a ve shodě s příslušnými vzdělávacími programy rozvíjet jejich kompetence.

Teoretická část práce vychází z aktuální problematiky obecné i oborové didaktiky. Všímá si některých přístupů k vyučování, předkládá pedagogicko-psychologickou charakteristiku vyučovacího procesu, relevantně k tématu práce akcentuje součinnost učitele a žáka ve vyučování a kooperaci žáků samotných. Dále ve shodě s didaktickými přístupy se zmiňuje o cílech vyučování, obsahu vyučování, jeho organizačních formách a metodách. Uvedené didaktické kategorie potom přiměřeně aplikuje na předmět psychologie a jeho výuku na střední odborné škole v kontextu nově přijímaných Rámcových vzdělávacích programů. Východiska práce jsou vcelku utříděná, předkládají nejen vybrané otázky obecné a oborové didaktiky, ale seznamují s pedagogicko-psychologickou charakteristikou žáka střední školy a představují předmět psychologie na střední odborné škole.

Těžiště práce představuje 5. kapitola, která se věnuje metodám výuky a jejich využití pro vyučování předmětu psychologie. Autorka zpracovala řadu pramenů (zejména – M.J. Hogan, G. Petty, J. Maňák, J. Skalková, J. Obst a Z. Kalhous) a předkládá podrobný popis různých členěných vyučovacích metod, který je uvedený s ohledem na specifika středoškolské výuky.

Praktická část se zaměřuje na aktivizující metody ve výuce psychologie a jejich evaluaci. Autorka v této části představuje svou činnost zaměřenou na vypracování didaktických listů pro výuku předmětu psychologie na jedno pololetí, ve kterých využívala aktivizujících metod a průběžně pracovala s jejich evaluací. Práce vychází z vyučování žáků 1. ročníku jedné třídy střední odborné školy se sociálním zaměřením (23 didaktických listů) a její postupné kvalitativní hodnocení z pohledu žáků i učitele (autorky samotné). Originálně působí rozčlenění sledovaných oblastí efektivity výuky (kognitivní, sociální, didaktická, rozvojová), které důsledně dodržuje ve všech sledovaných jednotkách i celkovém souhrnu (str. 107 – 176). Evaluace z pohledu žáka i učitele vyznívá ve prospěch aktivizujících metod. Shrnutí výsledků a závěry práce jsou zralým pohledem zkušeného učitele, kterého práce se středoškoláky baví, přemýšlí o ní a hledá nové cesty k její efektivitě. Celkově je třeba ocenit práci jako adekvátní a poctivý příspěvek k didaktice psychologie. Práce vychází z praxe středoškolského učitele psychologie a právě sem zase směřuje.

Do diskuze nad prací předkládám zejména následující otázky: Jak souvisí volba vyučovacích metod a postupů s interakcí učitele a žáka střední školy? Které metody tuto interakci rozvíjejí ve prospěch efektivitu vyučování, rozvoje příslušných kompetencí žáka i vztahu ve škole (klíma školní třídy) a na čem zejména to záleží? Kde autorka sama vidí nejvýraznější rezervy pro efektivitu výuky předmětu psychologie? Jaké možnosti evaluace výuky je možné obecně využívat?

Závěr:

Mgr. Alena Pilousová předložila práci, která jistě splňuje požadavky na rigorózní práce kladené. Doporučuji, aby se stala předmětem obhajoby v rámci rigorózního řízení na katedře psychologie UK FF v Praze.

Praha, 1.11. 2008

PhDr. Ilona Gillernová, CSc.